

Minister do spraw Równości

Katarzyna Kotula

DPD-VIII.059.12.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

Odpowiadając na interpelację nr 2445 posłanki na Sejm RP pani Wandy Nowickiej, dotyczącą naruszeń praw pacjenta spowodowanych stosowaniem przez lekarzy klauzuli sumienia, uprzejmie informuję, że Rząd konsekwentnie realizuje politykę przeciwdziałania dyskryminacji, w szczególności ze względu na płeć.

Przejawem nowej wrażliwości było uchwalenie już podczas pierwszego posiedzenia Sejmu X kadencji Ustawy z dnia 29 listopada 2023 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. poz. 2730) z przeznaczeniem kwoty 500 milionów złotych na pilotażowy program zapłodnienia pozaustrojowego *in vitro* w 2024 r., zmiana klasyfikacji środków antykoncepcyjnych z leków wydawanych na receptę lekarza na ogólnodostępne dla kobiet od 15 roku życia oraz przygotowanie najnowszego projektu rozporządzenia Minister Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (numer w wykazie prac legislacyjnych MZ 1652), który to projekt wprost odnosi się do problemu zidentyfikowanego przez Panią Posłankę.

Projekt ma na celu ograniczenie negatywnych skutków umocowanej obecnie w art. 39 ustawy z 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentystry (Dz.U. z 2023 r. poz. 1516) klauzuli sumienia, które to uprawnienie, służące respektowaniu prawa lekarzy do swobody wyznania i poglądów, w przeszłości nadużywane było ze szkodą dla prawa pacjentek do zdrowia i życia. Ta nieproporcjonalna ingerencja w konstytucyjne prawa obywateli wynikała z ekstrapolacji literalnego brzmienia przepisu, stanowiącego o możliwości powstrzymania się od wykonania świadczeń zdrowotnych niezgodnych z sumieniem lekarza na całe oddziały lub placówki medyczne oraz z braku skutecznej egzekucji przepisu art. 30 tejże ustawy, stanowiącego że „lekarz ma obowiązek udzielać pomocy lekarskiej w każdym przypadku, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia”.

Projekt rozporządzenia zakłada obowiązek uiszczenia przez placówkę medyczną, która nie zapewnia pacjentkom w ciąży usług terminacji ciąży, kary umownej w wysokości 2% kontraktu (§ 30 ust. 1 pkt 1 lit. g) Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1194, 2186 i 2645)) lub rozwiązania umowy, zgodnie ze zmienianym §36 ust. 1

pkt 5b. Proponowane w rozporządzeniu środki dyscyplinujące wydają się wystarczające do osiągnięcia celu, jakim jest zwiększenie odsetka placówek posiadających stopień referencyjności w zakresie ginekologii i położnictwa i faktycznie przeprowadzających zabiegi terminacji ciąży (kilkanaście na ok. 360 w skali kraju). Ewentualne zniesienie klauzuli sumienia poprzedzone zostanie pogłębionymi analizami i interdyscyplinarnymi konsultacjami w środowisku lekarskim i kobiecym.

Z wyrazami szacunku
Katarzyna Kotula
Ministra ds. Równości
/-podpisano elektronicznie-/

Do wiadomości:

1. Pani Izabela Leszczyna, Minister Zdrowia
2. Departament Spraw Parlamentarnych KRPM
DSP.INT.4610.855.2024